NOTA VAN BEANTWOORDING INGEKOMEN ZIENSWIJZEN TEGEN ONTWERPBESLUITEN WEIGERING OMGEVINGSVERGUNNINGEN VOOR ZONNEPARKEN (W2018-0435, W2018-0433, W2018-0434, W2018-0425, W2018-0599)

Onderwerp

Wij, het college van burgemeester en wethouders (hierna: 'het college') van Drimmelen hebben op 25 april 2019 in ontwerpbesluiten bekend gemaakt voornemens te zijn om de volgende aanvragen om een omgevingsvergunning te weigeren:

- W2018-0435: realiseren van een zonnepark aan de Nieuwstraat te Wagenberg;
- W2018-0433: realiseren van een zonnepark aan de Moerseweg 3a te Hooge Zwaluwe;
- W2018-0434: realiseren van een zonnepark aan de Horenhilsedijk te Lage Zwaluwe;
- W2018-0425: realiseren van een zonnepark aan de Vierendeelsweg 4 te Lage Zwaluwe;
- W2018-0599: realiseren van een zonnepark aan de Vierendeelseweg 1 te Lage Zwaluwe.

De aangevraagde projecten zijn niet in overeenstemming met het geldende bestemmingsplan. Voor de inhoud van de ontwerpbesluiten is bepalend geweest dat de gemeenteraad van Drimmelen op 11 april 2019 heeft geweigerd om ontwerpverklaringen van geen bedenkingen te geven voor de projecten.

Terinzagelegging

De ontwerpbesluiten en daarmee samenhangende ontwerpweigeringen tot het geven van een verklaring van geen bedenkingen hebben met ingang van vrijdag 26 april 2019 gedurende een periode van zes weken ter inzage gelegen. Hiervan is middels een gemeentelijke publicatie mededeling gedaan in het gemeenteblad van Drimmelen (2019, 98724). Op grond van artikel 3.12, vijfde lid, van de Wabo kon een ieder tegen de ontwerpbesluiten en ontwerpweigeringen tot het geven van een verklaring van geen bedenkingen zienswijzen naar voren brengen.

Ingekomen zienswijzen

Gedurende de termijn van terinzagelegging zijn schriftelijke zienswijzen tegen het ontwerpbesluit ingediend door:

1. NaGa Solar Holding B.V. (ingediend op 5 juni 2019 en aangevuld op 9 juli 2019) tegen de weigering van een zonnepark aan de Nieuwstraat – Vogelstraat te Wagenberg (W2018-0435);

2. NaGa Solar Holding B.V. en de heer J.A.A. de Laat (ingediend op 5 juni 2019 en aangevuld op 9 juli 2019) tegen de weigering van een zonnepark aan de Moerseweg 3a te Hooge Zwaluwe (W2018-0433);
3. NaGa Solar Holding B.V. (ingediend op 5 juni en aangevuld op 9 juli 2019) tegen de weigering van een zonnepark aan de Horenhilsedijk te Lage Zwaluwe (W2018-0434);
4. NaGa Solar Holding B.V., Zon- en Natuurpark Midden Zwaluwe B.V. en Buitenplaats Groot Swaluwe B.V. (ingediend op 29 mei 2019 en aangevuld op 5 juni 2019 en 9 juli 2019) tegen de weigering van een zonnepark aan de Vierendeelsweg 4 te Lage Zwaluwe (W2018-0425);
5. Vattenfall Duurzame Energie N.V. (ingediend op 5 juni 2019) tegen de weigering van een zonnepark aan de Vierendeelseweg 1 te Lage Zwaluwe (W2018-0599).

De zienswijzen worden hieronder samengevat weergegeven met daarbij een beoordeling door het college. Hierbij wordt de volgorde aangehouden die eveneens bij de opsomming van de ingekomen zienswijzen is gehanteerd.

1. NaGa Solar Holding B.V. tegen de weigering van een zonnepark aan de Nieuwstraat – Vogelstraat te Wagenberg (W2018-0435).

	Reactie	Beoordeling	Wijziging
A	Een ontwerpbesluit tot weigering van de verklaring van geen bedenkingen afkomstig van de raad ontbreekt bij de terinzagelegging, waardoor het onduidelijk is of de raad wel een dergelijk ontwerpbesluit heeft genomen. Daarbij dient de raad een oordeel te geven over het bouwplan, niet over een door het college opgesteld voorstel. Ten onrechte is niet de mogelijkheid geboden om zienswijzen tegen een ontwerpbesluit tot weigering van de verklaring van geen bedenkingen in te dienen bij de gemeenteraad.	Op 11 april 2019 heeft de raad besloten om de ontwerpverklaring van geen bedenkingen te weigeren. Daarbij is gemotiveerd dat aanvraag niet in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening. Gedurende de zienswijzetermijn is de mogelijkheid geboden om tegen deze beslissing zienswijzen naar voren te brengen. De ingekomen zienswijzen zijn ter beoordeling voorgelegd aan de raad.	Geen wijziging.
B	De aanvraag is in overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening. Om die reden kan het ontwerpbesluit tot weigering van de verklaring van geen bedenkingen geen stand houden.	In de toelichting op het ontwerpbesluit tot weigering van de verklaring van geen bedenkingen is gemotiveerd waarom de aanvraag niet in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.	Geen wijziging.
C	De aanvraag is getoetst met inachtneming van de beleidswijziging van 28 februari 2019. Deze beleidswijziging, waaronder de opgenomen overgangsregeling, is echter in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en had daarom buiten toepassing moeten worden gelaten, c.q. onverbindend worden verklaard. Het gevolg hiervan is dat de omgevingsvergunningaanvraag ten onrechte niet is getoetst aan het beleidskader zoals	Een besluit moet in beginsel worden genomen conform het beleid dat op het beslismoment geldend is. De raad heeft de aanvraag getoetst aan het huidige beleid, inclusief de beleidswijziging van 28 februari 2019. In de motivering bij het besluit tot wijziging van het beleid is aangegeven op welke wijze rekening is gehouden met de belangen van de aanvragers die op grond van het eerdere	Geen wijziging.

	dat op 13 september 2018 is vastgesteld. In het bijzonder is bij de beleidswijziging ten onrechte niet gemotiveerd hoe invulling is gegeven aan de motie van de gemeenteraad van 19 december 2018, worden geen legitieme redenen genoemd om de aanleg van maximaal 150 hectare zonnevelden terug te schroeven naar 10 hectare, had de verdeling van de beschikbare hectaren voor zonnevelden moeten berusten op vooraf bekendgemaakte heldere criteria én is de opgenomen overgangsregeling in strijd met de beginselen van zorgvuldigheid, motivering en evenredigheid.	beleid een aanvraag hebben ingediend. Reclamante behoort niet tot die groep en heeft de aanvraag ingediend op het moment dat er geen beleid was omtrent zonneparken en een aanvraag geweigerd *moest* worden. In zoverre is de beleidswijziging gunstig voor reclamante te noemen, omdat er niet zonder meer sprake moet zijn van een weigering. Helaas voor haar is de raad tot het oordeel gekomen dat de aanvraag niet past binnen het beleid zoals dat thans luidt. De zienswijze geeft evenwel geen aanleiding om de beleidswijziging in dit geval buiten toepassing te laten of onverbindend te verklaren.	
D	Op meerdere punten wordt bij beoordeling van de voorwaarden uit het Beleidskader grootschalige zonnevelden met twee maten gemeten ten opzichte van de omgevingsvergunningaanvraag ‘Zonnepark De Bergen’. Hiermee handelen het college en de raad in strijd met het gelijkheidsbeginsel.	Evenals de omgevingsvergunningaanvraag ‘Zonnepark De Bergen’ is de voorliggende aanvraag door de raad beoordeeld aan de voorwaarden uit het Beleidskader grootschalige zonnevelden. Dit betreft maatwerk. De raad houdt bij de beoordeling aan de voorwaarden van het Beleidskader rekening met de specifieke kenmerken van een aanvraag. Het aangevraagde project verschilt aanzienlijk van het project ‘De Bergen’. Reclamante heeft niet gemotiveerd waarom het hier zou gaan om gelijke gevallen. Overigens heeft het college nog geen omgevingsvergunning verleend voor het project ‘De Bergen’.	Geen wijziging.

E	De aangevraagde activiteiten geven een maatschappelijke meerwaarde. In het bijzonder door de aanleg van ecologische verbindingszones en meervoudig ruimtegebruik.	In de motivering bij de ontwerpen is onderbouwd waarom de raad meent dat de maatschappelijke meerwaarde (zoals onderbouwd door reclamante) niet opweegt tegen de negatieve gevolgen van het aangevraagde project, waaronder de aantasting van de huidige landschappelijke kenmerken.	Geen wijziging.
F	Anders dan is benoemd in de motivering bij het ontwerpbesluit tot weigering van de verklaring van geen bedenkingen, bevatten het Beleidskader grootschalige zonnevelden en de Verordening ruimte geen voorkeursgebieden, maar uitsluitend gebieden waar de aanleg van zonneparken is uitgesloten. Onder die uitgesloten gebieden valt de onderhavige aanvraag niet.	Voor zover reclamante meent dat zonneparken overal buiten de uitgesloten gebieden moeten worden toegestaan, gaat zij uit van een onjuiste lezing van het Beleidskader. In de motivering bij de ontwerpen is onderbouwd waarom het aangevraagde project niet voldoet aan de criteria uit het Beleidskader. Van een vrijbrief voor de ontwikkeling van zonneparken in het buitengebied is allerminst sprake. Bebouwing is in beginsel verboden. Slechts voor bijzondere gevallen bestaat er aanleiding om tot een uitzondering op het verbod te komen. Dat is hier niet aan de orde.	Geen wijziging.
G	Niet is duidelijk waarom de voorkeur uitgaat naar locaties met zo min mogelijk aansluitkosten. Enexis heeft aangegeven voldoende in staat te zijn om op concrete verzoeken te reageren en het netwerk daarop aan te passen. De afstand tussen het aansluitpunt van Enexis en het zonnepark is overbrugbaar.	Voor de technische inpassing van een grondgebonden zonnepark is de ligging ten opzichte van elektrische infrastructuur van belang. Hoe dichterbij zich een zogenoemd onderstation bevindt, hoe lager de aansluitkosten voor infrastructuur en transport zijn. De voorkeur gaat uit naar locaties die in de omgeving liggen van aansluitpunten.	Geen wijziging.
H	De aangevraagde activiteiten geven ecologische	Het is juist dat extra natuur een ecologische	Geen wijziging.

	meerwaarde. Ten opzichte van onbebouwde agrarische gronden waarop rationeel en intensief monocultuur wordt geteeld, is de toevoeging van extra natuur per definitie een kwaliteitsverbetering van het landschap en een ecologische meerwaarde.	waarde heeft. Dit is een criterium in het Beleidskader. In het kader van de beoordeling van de aanvraag is afgewogen of de extra natuur in het onderhavige geval *opweegt* tegen de negatieve gevolgen van bebouwing in het buitengebied. De raad is tot de conclusie gekomen dat dat hier niet het geval is.	
I	In het Beleidskader is de wens om zonneparken te realiseren nabij grote afnemers niet benoemd. Dit punt is bij de afweging van de aangevraagde activiteiten daarom niet relevant.	De stelling van reclamante is onjuist. In het Beleidskader grootschalige zonnevelden is hierover als volgt opgenomen (p.15): "*Vanuit technisch oogpunt zijn er 3 aspecten die bepalen of een locatie geschikt is voor een zonnepark, de nabijheid van nationale energie-infrastructuur, de aanwezigheid van grote afnemers of locaties die reeds voorzien zijn van een voldoende zware aansluiting*."	Geen wijziging.
J	De voorkeur om zonneparken toe te staan in de nabijheid van windmolens is niet te kwalificeren als leidend principe in het Beleidskader.	In het Beleidskader is – op pagina's 15 en 16 – beschreven dat de voorkeur uitgaat naar locaties die reeds voorzien zijn van een voldoende zware aansluiting om energie te kunnen leveren. Windmolens (of windturbineparken) hebben een voldoende zware aansluiting hebben om energie te kunnen leveren.	Geen wijziging.
K	Ten onrechte wordt ervan uitgegaan dat uit de aanvraag niet blijkt dat is voldaan aan een aantal algemene voorwaarden die worden gesteld in het Beleidskader grootschalige zonnevelden. Uit de	Naar aanleiding van de ingediende zienswijze zal de voorliggende aanvraag opnieuw worden beoordeeld op de door reclamante genoemde elementen.	Bij de beoordeling van de aanvraag in het kader van de definitieve besluitvorming zal rekening worden gehouden met het door reclamante genoemde.

	aanvraag (en de ruimtelijke onderbouwing) volgt namelijk dat: - een schapenhek zal worden geplaatst, waardoor kleinere fauna makkelijk het hekwerk kunnen passeren; - er geen verlichting is, en dus ook geen lichtoverlast; - de begrenzing van het zonnepark is voorzien van een elzenhaag en/of sloot, en; - in het plangebied geen historische dijklichamen of kreken aanwezig zijn.		
L	Naar wens van omwonenden wordt het plangebied niet toegankelijker gemaakt. Dit komt ook omdat er veel ruimte is gemaakt voor de gewenste ecologische verbindingszone.	De zienswijze onderschrijft de beoordeling van de raad dat het plangebied niet toegankelijker wordt als gevolg van de aangevraagde activiteiten.	Geen wijziging.
M	De eindconclusie dat de aanvraag 'niet hoog' scoort op de voorwaarden uit het Beleidskader grootschalige zonnevelden is onjuist. Bij de beoordeling die aan deze conclusie ten grondslag ligt, zijn een groot aantal argumenten in stelling gebracht – tegen de aanvraag – die niet terug te vinden zijn in het Beleidskader.	De zienswijze geeft geen aanleiding dat de beoordeling van de aanvraag aan de hand van het Beleidskader onjuist is. Het is aan reclamante om te onderbouwen waarom zij vindt dat de raad tot een onjuiste ontwerpweigering is gekomen.	Geen wijziging.
N	De aanvraag past binnen de agrarische functie van het plangebied. De agrarische functie binnen het vigerende bestemmingsplan kan derhalve niet worden tegengeworpen.	Het vigerende bestemmingsplan voorziet niet in de mogelijkheid om een zonnepark te realiseren. Dat gebruik past aldus niet binnen de aan de gronden toegekende agrarische bestemming.	Geen wijziging.
O	De gemeente heeft met het Beleidskader grootschalige zonnevelden een door de provincie	De raad is tot het oordeel gekomen dat de aanvraag niet hoog scoort op de punten uit de	Geen wijziging.

	geaccordeerde visie vastgesteld. Nu de aanvraag voldoet aan die visie, is in beginsel sprake van een goede ruimtelijke ordening in relatie tot de provinciale regelgeving.	Beleidskader grootschalige zonnevelden. Bovendien strekt de toetsing aan een goede ruimtelijke ordening niet alleen tot de beoordeling van het Beleidskader grootschalige zonnevelden. Waarom volgens de raad er in dit geval geen sprake is van een goede ruimtelijke ordening is gemotiveerd als onderdeel van de ontwerpweigering van een verklaring van geen bedenkingen.	
P	In de aanvraag hoeft niet te worden gemotiveerd dat er onvoldoende mogelijkheden bestaan in en/of tegen stedelijk gebied voor duurzame energieopwekking. Dit volgt al uit het Beleidskader grootschalige zonnevelden.	Een aanvraag ziet op een specifiek geval. Het toestaan van bebouwing in het buitengebied kan slechts in uitzonderlijke gevallen. Om een specifiek geval toe te staan is het van belang dat voldaan wordt aan het vereiste van nut en noodzaak. In dat kader is het aan de aanvrager om te verduidelijken dat er sprake is van een dergelijk geval, onder meer door te onderbouwen dat er geen mogelijkheden voorhanden zijn voor het project binnen het stedelijk gebied. Dat is in dit geval niet gebeurd en de raad heeft dat in redelijkheid mee kunnen wegen in zijn beoordeling of het aangevraagde project in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.	Geen wijziging.
Q	De aanvraag past binnen de ambities die de gemeente Drimmelen heeft gesteld in de verschillende structuurvisies.	De zienswijze maakt niet duidelijk waarom er wel wordt voldaan aan de uitgangspunten uit de structuurvisies. In de motivering bij de ontwerpweigering van de verklaring van geen bedenkingen is voldoende onderbouwd waarom de voorliggende aanvraag daarmee *niet* in	Geen wijziging.

		overeenstemming is.	
R	Het college dient het ontwerpbesluit alsnog ter inzage te leggen zodat een ieder daartegen een zienswijze kan indienen. Op die manier blijkt of er sprake is van maatschappelijke weerstand of draagvlak tegen een concreet plan.	Uit de besluitvorming die heeft geleid tot de wijziging van het Beleidskader d.d. 28 februari 2019 blijkt dat er sprake is van maatschappelijke weerstand tegen zonneparken in het buitengebied. De raad heeft dit aspect mee mogen wegen bij zijn oordeel of het aangevraagde project (een zonnepark in het buitengebied) in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.	Geen wijziging.
S	Categorische en systematische weigering op grond van de zogenaamde weerstand in zijn algemeenheid kan niet in stand blijven.	Bij de beoordeling van de aanvraag heeft de raad alle aspecten van een goede ruimtelijke ordening afgewogen. Daarbij is onder meer het maatschappelijk draagvlak betrokken. De aanvraag is niet uitsluitend beoordeeld op het bestaan van draagvlak.	Geen wijziging.
T	Er mogen geen harde eisen en termijnen worden gesteld aan bewonersparticipatie. De aanvrager heeft volop activiteiten ontplooid om in gesprek te raken met inwoners.	Bewonersparticipatie is een van de aspecten op basis waarvan de maatschappelijke meerwaarde van de aanvraag is beoordeeld. Naar het oordeel van de raad volgt onvoldoende dat de aanvraag maatschappelijke meerwaarde geeft. Het enkele feit dat aanvrager activiteiten heeft ontplooid om in gesprek te raken met inwoners brengt daarin geen verandering.	Geen wijziging.
U	De belangen van de ontwikkelaars en de grondeigenaren zijn onvoldoende betrokken bij de belangenafweging. Van een belangenafweging is niet	De belangen van de ontwikkelaar en de grondeigenaren zijn betrokken bij de belangenafweging die heeft plaatsgevonden.	Geen wijziging.

	gebleken.	Daartegen zijn andere belangen afgewogen, waaronder het belang van het behoud van de landschappelijke kwaliteiten van de locatie.	

2. NaGa Solar Holding B.V. en de heer J.A.A. de Laat tegen de weigering van een zonnepark aan de Moerseweg 3a te Hooge Zwaluwe (W2018-0433)

	Reactie	Beoordeling	Wijziging
A	Een ontwerpbesluit tot weigering van de verklaring van geen bedenkingen ontbreekt bij de terinzagelegging, waardoor het onduidelijk is of de raad wel een dergelijk besluit heeft genomen. Daarbij dient de gemeenteraad een oordeel te geven over het bouwplan, niet over een door het college opgesteld voorstel. Ten onrechte is niet de mogelijkheid geboden om zienswijzen tegen een ontwerpbesluit tot weigering van de verklaring van geen bedenkingen in te dienen bij de gemeenteraad.	Op 11 april 2019 heeft de raad besloten om tot een ontwerpweigering van de verklaring van geen bedenkingen te komen. Dat besluit heeft ter inzage gelegen. Reclamanten hebben daartegen een zienswijze kunnen indienen (en hebben dat ook gedaan). In de ontwerpweigering is gemotiveerd dat het aangevraagde project niet in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.	Geen wijziging.
B	De aanvraag is in overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening. Om die reden kan het ontwerpbesluit tot weigering van de verklaring van geen bedenkingen geen stand houden.	In de motivering bij de ontwerpweigering van de raad is gemotiveerd waarom het aangevraagde project volgens de raad niet in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.	Geen wijziging.
C	De omgevingsvergunningaanvraag is getoetst met inachtneming van de beleidswijziging van 28 februari 2019. Deze beleidswijziging, waaronder de opgenomen overgangsregeling, is echter in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en had daarom buiten toepassing moeten worden gelaten, c.q. onverbindend worden verklaard. Het gevolg hiervan is dat de omgevingsvergunningaanvraag ten onrechte niet is getoetst aan het beleidskader zoals dat op 13	Een besluit moet in beginsel worden genomen conform het beleid dat op het beslismoment geldend is. De raad heeft de aanvraag getoetst aan het huidige beleid, inclusief de beleidswijziging van 28 februari 2019. In de motivering bij het besluit tot wijziging van het beleid is aangegeven op welke wijze rekening is gehouden met de belangen van de aanvragers die op grond van het eerdere beleid een aanvraag hebben ingediend.	Geen wijziging.

	september 2018 is vastgesteld. In het bijzonder is bij de beleidswijziging ten onrechte niet gemotiveerd hoe invulling worden gegeven aan de motie van de gemeenteraad van december 2018, geen legitieme redenen genoemd om de aanleg van maximaal 150 hectare zonnevelden terug te schroeven naar 10 hectare, had de verdeling van de beschikbare hectaren voor zonnevelden moeten berusten op vooraf bekendgemaakte heldere criteria en is de opgenomen overgangsregeling in strijd met de beginselen van zorgvuldigheid, motivering en evenredigheid.	Reclamanten behoren niet tot die groep en hebben de aanvraag ingediend op het moment dat er geen beleid was omtrent zonneparken en een aanvraag geweigerd moest worden. In zoverre is de beleidswijziging gunstig voor reclamanten te noemen, omdat er niet zonder meer sprake moet zijn van een weigering. Helaas voor hen is de raad tot het oordeel gekomen dat de aanvraag niet past binnen het beleid zoals dat thans luidt. De zienswijze geeft evenwel geen aanleiding om de beleidswijziging in dit geval buiten toepassing te laten of onverbindend te verklaren.	
D	Op meerdere punten wordt bij beoordeling van de voorwaarden uit het Beleidskader grootschalige zonnevelden met twee maten gemeten ten opzichte van de omgevingsvergunningaanvraag 'Zonnepark De Bergen'. Hiermee handelen het college en de raad in strijd met het gelijkheidsbeginsel.	Evenals de omgevingsvergunningaanvraag 'Zonnepark De Bergen' is de voorliggende aanvraag door de raad getoetst aan de voorwaarden uit het Beleidskader grootschalige zonnevelden. Dit betreft maatwerk. De raad houdt bij de beoordeling aan de voorwaarden van het Beleidskader rekening met de specifieke kenmerken van een aanvraag. Het voorliggende project verschilt aanzienlijk van het project 'De Bergen' (zowel qua locatie als inpassing), waarvoor overigens nog geen omgevingsvergunning is verleend. Reclamanten hebben niet gemotiveerd waarom er sprake zou zijn van gelijke gevallen.	Geen wijziging.
E	De situatieschetsen die ter impressie bij het besluit tot weigering van de verklaring van geen bedenkingen zijn opgenomen geven een verkeerd	In de motivering bij de ontwerpweigering zijn tekeningen opgenomen van de toekomstige situatie die door reclamanten zelf zijn	Geen wijziging.

	beeld van de huidige en aangevraagde situatie.	verstrekt. Uit hetgeen reclamanten naar voren hebben gebracht, kan niet worden afgeleid dat deze tekeningen een onjuiste weergave van het beoogde project inhouden.	
F	Meerdere vormen van participatie zijn betrokken door de aanvrager. Dit is in de ontwerpbesluiten niet erkend.	Bij de aanvraag ontbreekt een overzicht van de vormen van participatie die zijn ontplooid door reclamanten. De raad heeft in dit geval terecht tot het oordeel kunnen komen dat de mate van participatie niet heeft kunnen leiden tot een uitzondering op het verbod op bebouwing in het buitengebied.	Geen wijziging.
G	De aangevraagde activiteiten geven ecologische meerwaarde. Meer specifiek door versterking van de bomenrij langs de Moerseweg. Ten opzichte van onbebouwde agrarische gronden waarop rationeel en intensief monocultuur wordt geteeld is de toevoeging van extra natuur per definitie een kwaliteitsverbetering van het landschap en een ecologische meerwaarde.	Het is juist dat extra natuur een ecologische waarde heeft. Dit is een criterium in het Beleidskader. In het kader van de beoordeling van de aanvraag is afgewogen of de extra natuur in het onderhavige geval *opweegt* tegen de negatieve gevolgen van bebouwing in het buitengebied. De raad is tot de conclusie gekomen dat dat hier niet het geval is.	Geen wijziging.
H	Anders dan is benoemd in de motivering bij het ontwerpbesluit tot weigering van de verklaring van geen bedenkingen, bevatten het Beleidskader grootschalige zonnevelden en de Verordening ruimte geen voorkeursgebieden, maar uitsluitend gebieden waar de aanleg van zonneparken is uitgesloten. Onder die uitgesloten gebieden valt de onderhavige aanvraag niet.	Voor zover reclamanten menen dat zonneparken overal buiten de uitgesloten gebieden moeten worden toegestaan, gaan zij uit van een onjuiste lezing van het Beleidskader. In de motivering bij de ontwerpen is onderbouwd waarom het aangevraagde project niet voldoet aan de criteria uit het Beleidskader. Van een vrijbrief voor de ontwikkeling van zonneparken in het buitengebied is allerminst sprake. Bebouwing	Geen wijziging.

		is in beginsel verboden. Slechts voor bijzondere gevallen bestaat er aanleiding om tot een uitzondering op het verbod te komen. Dat is hier niet aan de orde.	
I	Niet is duidelijk waarom de voorkeur uitgaat naar locaties met zo min mogelijk aansluitkosten. Enexis heeft aangegeven voldoende in staat te zijn om op concrete verzoeken te reageren en het netwerk daarop aan te passen. De afstand tussen het aansluitpunt van Enexis en het zonnepark is overbrugbaar.	Voor de technische inpassing van een grondgebonden zonnepark is de ligging ten opzichte van elektrische infrastructuur van belang. Hoe dichterbij zich een zogenoemd onderstation bevindt, hoe lager de aansluitkosten voor infrastructuur en transport zijn. De voorkeur gaat uit naar locaties die in de omgeving liggen van aansluitpunten.	Geen wijziging.
K	In het Beleidskader grootschalige zonneparken is de wens om zonneparken te realiseren nabij grote afnemers niet benoemd. Dit punt is bij de afweging van de aangevraagde activiteiten daarom niet relevant.	De stelling van reclamanten is onjuist. In het Beleidskader grootschalige zonnevelden is hierover als volgt opgenomen (p.15): "*Vanuit technisch oogpunt zijn er 3 aspecten die bepalen of een locatie geschikt is voor een zonnepark, de nabijheid van nationale energie-infrastructuur, de aanwezigheid van grote afnemers of locaties die reeds voorzien zijn van een voldoende zware aansluiting*."	Geen wijziging.
L	De voorkeur om zonneparken niet toe te staan in de nabijheid van windmolens is niet te kwalificeren als leidend principe in het Beleidskader grootschalige zonneparken.	In het Beleidskader grootschalige zonnevelden is – op pagina's 15 en 16 – beschreven dat de voorkeur uitgaat naar locaties die reeds voorzien zijn van een voldoende zware aansluiting om energie te kunnen leveren. Windmolens (of windturbineparken) hebben een voldoende zware aansluiting hebben om	Geen wijziging.

		energie te kunnen leveren.	
M	Ten onrechte wordt ervan uitgegaan dat uit de aanvraag niet blijkt dat is voldaan aan een aantal algemene voorwaarden die worden gesteld in het Beleidskader grootschalige zonnevelden. Uit de aanvraag (en de ruimtelijke onderbouwing) volgt namelijk dat: - een schapenhek zal worden geplaatst, waardoor kleinere fauna makkelijk het hekwerk kunnen passeren; - het zonnepark nauwelijks waarneembaar zal zijn vanaf nabijgelegen woningen; - er geen verlichting is, en dus ook geen lichtoverlast, en; - er is voorzien in een paddenpoel en een boomgaard met inheems fruit dat toegankelijk is voor recreanten.	Naar aanleiding van de ingediende zienswijze zal de voorliggende aanvraag opnieuw worden beoordeeld op de door reclamanten genoemde elementen.	Bij de beoordeling van de aanvraag in het kader van de definitieve besluitvorming zal rekening worden gehouden met het door reclamanten genoemde.
N	Het landschapsontwerp, waarbij een beheerplan is gevoegd, is ten onrechte niet meegenomen in de beoordeling van de aanvraag.	Alle door reclamanten ingediende stukken zijn beoordeeld door het college en de raad.	Geen wijziging.
O	Ten onrechte is opgemerkt dat ter plaatse van het zonneveld sprake is van onregelmatige bouwvlakken en grillig verloop van historische dijkvlakken en kreken.	Het plangebied is aangemerkt als overgangsgebied. Volgens het Beleidskader grootschalige zonneparken moet in het overgangsgebied de onregelmatige bouwvlakken en het grillig verloop van historische dijkvlakken en kreken behouden blijven.	Geen wijziging.

P	De eindconclusie dat de aanvraag 'niet hoog' scoort op de voorwaarden uit het Beleidskader grootschalige zonnevelden is onjuist. Bij de beoordeling die aan deze conclusie ten grondslag ligt, zijn een groot aantal argumenten in stelling gebracht – tegen de aanvraag – die niet terug te vinden zijn in het Beleidskader.	De zienswijze geeft geen aanleiding dat de beoordeling van de aanvraag aan de hand van het Beleidskader grootschalige zonnevelden onjuist is. Daarbij hebben reclamanten onvoldoende onderbouwd dat de aanvraag door de raad op een verkeerde wijze is beoordeeld.	Geen wijziging.
Q	Het zonnepark past binnen de agrarische functie van het plangebied. De agrarische functie binnen het bestemmingsplan kan derhalve niet worden tegengeworpen.	Het vigerende bestemmingsplan voorziet niet in de mogelijkheid om een zonnepark te realiseren. Dat gebruik past aldus niet binnen de aan de gronden toegekende agrarische bestemming.	Geen wijziging.
R	De gemeente heeft met het Beleidskader grootschalige zonnevelden een door de provincie geaccordeerde visie vastgesteld. Nu de aanvraag voldoet aan die visie, is in beginsel sprake van een goede ruimtelijke ordening in relatie tot de provinciale regelgeving.	De raad is tot het oordeel gekomen dat de aanvraag niet hoog scoort op de punten uit de Beleidskader grootschalige zonnevelden. Bovendien strekt de toetsing aan een goede ruimtelijke ordening niet alleen tot de beoordeling van het Beleidskader grootschalige zonnevelden. Waarom volgens de raad er in dit geval geen sprake is van een goede ruimtelijke ordening is gemotiveerd als onderdeel van de ontwerpweigering van een verklaring van geen bedenkingen.	Geen wijziging.
S	In de aanvraag hoeft niet te worden gemotiveerd dat er onvoldoende mogelijkheden bestaan in en/of tegen stedelijk gebied voor duurzame energieopwekking. Dit volgt al uit het Beleidskader grootschalige zonnevelden.	Een aanvraag ziet op een specifiek geval. Het toestaan van bebouwing in het buitengebied kan slechts in uitzonderlijke gevallen. Om een specifiek geval toe te staan is het van belang dat voldaan wordt aan het vereiste van nut en noodzaak. In dat kader is het aan de aanvrager om te verduidelijken dat er sprake is	Geen wijziging.

		van een dergelijk geval, onder meer door te onderbouwen dat er geen mogelijkheden voorhanden zijn voor het project binnen het stedelijk gebied. Dat is in dit geval niet gebeurd en de raad heeft dat in redelijkheid mee kunnen wegen in zijn beoordeling of het aangevraagde project in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.	
T	De aanvraag past binnen de ambities die de gemeente Drimmelen heeft gesteld in de verschillende structuurvisies.	De zienswijze maakt niet duidelijk waarom er wel wordt voldaan aan de uitgangspunten uit de structuurvisies. In de motivering bij de ontwerpweigering van de verklaring van geen bedenkingen is voldoende onderbouwd waarom de voorliggende aanvraag daarmee niet in overeenstemming is.	Geen wijziging.
U	Het college dient de ontwerpbesluiten alsnog ter inzage te leggen zodat een ieder daartegen een zienswijze kan indienen. Op die manier blijkt of er sprake is van maatschappelijke weerstand of draagvlak tegen een concreet plan.	Uit de besluitvorming die heeft geleid tot de wijziging van het Beleidskader d.d. 28 februari 2019 blijkt dat er sprake is van maatschappelijke weerstand tegen zonneparken in het buitengebied. De raad heeft dit aspect mee mogen wegen bij zijn oordeel of het aangevraagde project (een zonnepark in het buitengebied) in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.	Geen wijziging.
V	Categorische en systematische weigering op grond van de zogenaamde weerstand in zijn algemeenheid kan niet in stand blijven.	Bij de beoordeling van de aanvraag heeft de raad alle aspecten van een goede ruimtelijke ordening afgewogen. Daarbij is onder meer het maatschappelijk draagvlak betrokken. De	Geen wijziging.

		aanvraag is niet uitsluitend beoordeeld op het bestaan van draagvlak.	
W	Er mogen geen harde eisen en termijnen worden gesteld aan bewonersparticipatie.	Bewonersparticipatie is een van de aspecten op basis waarvan de maatschappelijke meerwaarde van de aanvraag is beoordeeld. Naar het oordeel van de raad volgt onvoldoende dat de aanvraag maatschappelijke meerwaarde geeft.	Geen wijziging.
X	De belangen van de ontwikkelaars en de grondeigenaren zijn onvoldoende betrokken bij de belangenafweging. Van een belangenafweging is niet gebleken.	De belangen van de ontwikkelaar en de grondeigenaren zijn betrokken bij de belangenafweging die heeft plaatsgevonden. Daartegen zijn andere belangen afgewogen, waaronder het belang van het behoud van de landschappelijke kwaliteiten van de locatie.	Geen wijziging.

3. NaGa Solar Holding B.V. tegen de weigering van een zonnepark aan de Horenhilsedijk te Lage Zwaluwe (W2018-0434)

	Reactie	Beoordeling	Wijziging
A	Een ontwerpbesluit tot weigering van de verklaring van geen bedenkingen ontbreekt bij de terinzagelegging, waardoor het onduidelijk is of de raad wel een dergelijk besluit heeft genomen. Daarbij dient de gemeenteraad een oordeel te geven over het bouwplan, niet over een door het college opgesteld voorstel. Ten onrechte is niet de mogelijkheid geboden om zienswijzen tegen een ontwerpbesluit tot weigering van de verklaring van geen bedenkingen in te dienen	Op 11 april 2019 heeft de raad besloten om de ontwerpverklaring van geen bedenkingen te weigeren. Daarbij is gemotiveerd dat aanvraag niet in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening. Gedurende de zienswijzetermijn is de mogelijkheid geboden om tegen deze beslissing zienswijzen naar voren te brengen. De ingekomen zienswijzen zijn ter beoordeling voorgelegd aan de raad.	Geen wijziging.

	bij de gemeenteraad.		
B	De omgevingsvergunningaanvraag is in overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening. Om die reden kan het ontwerpbesluit tot weigering van de verklaring van geen bedenkingen geen stand houden.	In de toelichting op het ontwerpbesluit tot weigering van de verklaring van geen bedenkingen is gemotiveerd waarom de aanvraag niet in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.	Geen wijziging.
C	De omgevingsvergunningaanvraag is getoetst met inachtneming van de beleidswijziging van 28 februari 2019. Deze beleidswijziging, waaronder de opgenomen overgangsregeling, is echter in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en had daarom buiten toepassing moeten worden gelaten, c.q. onverbindend worden verklaard. Het gevolg hiervan is dat de omgevingsvergunningaanvraag ten onrechte niet is getoetst aan het beleidskader zoals dat op 13 september 2018 is vastgesteld. In het bijzonder is bij de beleidswijziging ten onrechte niet gemotiveerd hoe invulling worden gegeven aan de motie van de gemeenteraad van december 2018, geen legitieme redenen genoemd om de aanleg van maximaal 150 hectare zonnevelden terug te schroeven naar 10 hectare, had de verdeling van de beschikbare hectaren voor zonnevelden moeten berusten op vooraf bekendgemaakte heldere criteria en is de opgenomen overgangsregeling in strijd met de beginselen van zorgvuldigheid, motivering en evenredigheid.	Een besluit moet in beginsel worden genomen conform het beleid dat op het beslismoment geldend is. De raad heeft de aanvraag getoetst aan het huidige beleid, inclusief de beleidswijziging van 28 februari 2019. In de motivering bij het besluit tot wijziging van het beleid is aangegeven op welke wijze rekening is gehouden met de belangen van de aanvragers die op grond van het eerdere beleid een aanvraag hebben ingediend. Reclamante behoort niet tot die groep en heeft de aanvraag ingediend op het moment dat er geen beleid was omtrent zonneparken en een aanvraag geweigerd moest worden. In zoverre is de beleidswijziging gunstig voor reclamante te noemen, omdat er niet zonder meer sprake moet zijn van een weigering. Helaas voor haar is de raad tot het oordeel gekomen dat de aanvraag niet past binnen het beleid zoals dat thans luidt. De zienswijze geeft evenwel geen aanleiding om de beleidswijziging in dit geval buiten toepassing te laten of onverbindend te verklaren.	Geen wijziging.

D	Op meerdere punten wordt bij beoordeling van de voorwaarden uit het Beleidskader grootschalige zonnevelden met twee maten gemeten ten opzichte van de omgevingsvergunningaanvraag 'Zonnepark De Bergen'. Hiermee handelen het college en de raad in strijd met het gelijkheidsbeginsel.	Evenals de omgevingsvergunningaanvraag 'Zonnepark De Bergen' is de voorliggende aanvraag door de raad beoordeeld aan de voorwaarden uit het Beleidskader grootschalige zonnevelden. Dit betreft maatwerk. De raad houdt bij de beoordeling aan de voorwaarden van het Beleidskader rekening met de specifieke kenmerken van een aanvraag. Het aangevraagde project verschilt aanzienlijk van het project 'De Bergen'. Reclamante heeft niet gemotiveerd waarom het hier zou gaan om gelijke gevallen. Overigens heeft het college nog geen omgevingsvergunning verleend voor het project 'De Bergen'.	Geen wijziging.
E	Ten onrechte is bij de motivering op het ontwerpbesluit tot weigering van de verklaring van geen bedenkingen overwogen dat de aangevraagde activiteiten mogelijk ten koste gaan van het waterbergend vermogen van het plangebied.	Het waterbergend vermogen van het gebied is een kwaliteit die de raad in redelijkheid heeft mogen meewegen in zijn beoordeling of het aangevraagde project in overeenstemming is met een ruimtelijke ordening.	Geen wijziging.
F	In tegenstelling tot hetgeen in de motivering op het ontwerpbesluit tot weigering van de verklaring van geen bedenkingen is opgemerkt, geeft de landschappelijke inpassing een ecologische meerwaarde voor de omgeving ten opzichte van het bestaande gebruik.	Het is juist dat extra natuur een ecologische waarde heeft. Dit is een criterium in het Beleidskader. In het kader van de beoordeling van de aanvraag is afgewogen of het project (inclusief de landschappelijke inpassing) in het onderhavige geval opweegt tegen de negatieve	Geen wijziging.

		gevolgen van bebouwing in het buitengebied. De raad is tot de conclusie gekomen dat dat hier niet het geval is.	
G	De aangevraagde activiteiten leiden niet tot verstening. Daartoe is miskend dat het schelpenpad met waterdoorlatende bestrating niet valt onder verstening.	Het schelpenpad zorgt voor een verharding in het buitengebied. De raad heeft dit mogen meewegen in zijn beoordeling omtrent het geven van een ontwerpverklaring van geen bedenkingen.	Geen wijziging.
H	De aangevraagde activiteiten leiden niet tot lichtschittering voor de omgeving. Verder worden maatregelen getroffen om de impact van het zonnepark op de omgeving te beperken. Dit is in de ruimtelijke onderbouwing weergegeven.	De impact voor de omgeving als gevolg van de aangevraagde activiteiten wordt niet tegengegaan door de bekleding van inkoop- en omvormerstations. Deze maatregel leidt slechts tot een beperking van de impact van de aangevraagde activiteiten. De stelling van reclamant dat zonnevelden niet schitteren kan niet worden gevolgd. Uit de ruimtelijke onderbouwing volgt niet dat de schittering volledig wordt weggenomen door maatregelen.	Geen wijziging.
I	Anders dan is benoemd in de motivering bij het ontwerpbesluit tot weigering van de verklaring van geen bedenkingen, bevatten het Beleidskader grootschalige zonnevelden en de Verordening ruimte geen voorkeursgebieden, maar uitsluitend gebieden waar de aanleg van zonneparken is uitgesloten. Onder die uitgesloten gebieden valt de onderhavige locatie niet valt.	Voor zover reclamante meent dat zonneparken overal buiten de uitgesloten gebieden moeten worden toegestaan, gaat zij uit van een onjuiste lezing van het Beleidskader. In de motivering bij de ontwerpen is onderbouwd waarom het aangevraagde project niet voldoet aan de criteria uit het Beleidskader. Van een vrijbrief voor de ontwikkeling van zonneparken in het buitengebied is allerminst sprake. Bebouwing is in beginsel verboden. Slechts voor bijzondere gevallen bestaat er aanleiding om tot een uitzondering op het verbod te	Geen wijziging.

		komen. Dat is hier niet aan de orde.	
J	De beoordeling met betrekking tot de technische aspecten van de aanvraag is onverenigbaar met het Beleidskader grootschalige zonnevelden, alsook in strijd met het gelijkheidsbeginsel en het willekeurverbod. Dit betreft concreet de beoordeling van de locatie omtrent de aspecten aansluitkosten, nabijheid van grote afnemers en nabijheid van (al dan niet toekomstige) windmolens.	De stelling van reclamante is onjuist. In het Beleidskader grootschalige zonnevelden is hierover als volgt opgenomen (p. 15): "*Vanuit technisch oogpunt zijn er 3 aspecten die bepalen of een locatie geschikt is voor een zonnepark, de nabijheid van nationale energie-infrastructuur, de aanwezigheid van grote afnemers of locaties die reeds voorzien zijn van een voldoende zware aansluiting*."	Geen wijziging.
K	Ten onrechte wordt ervan uitgegaan dat uit de aanvraag niet blijkt dat is voldaan aan een aantal algemene voorwaarden die worden gesteld in het Beleidskader grootschalige zonnevelden. Uit de aanvraag (en de ruimtelijke onderbouwing) volgt namelijk dat: - een schapenhek zal worden geplaatst; - de omvormerstations 2,4 meter hoog zijn; - het zonnepark zal niet zijn te zien vanaf aangrenzende woningen in de directe omgeving; - schittering niet van toepassing is, en; - het zonnepark geen verkeersaantrekkende functie heeft.	Naar aanleiding van de ingediende zienswijzen zal de voorliggende aanvraag opnieuw worden beoordeeld op de door reclamante genoemde elementen.	Bij de beoordeling van de aanvraag in het kader van de definitieve besluitvorming zal rekening worden gehouden met het door reclamante genoemde.

L	De ecologische betekenis van het zonnepark volgt uit het gegeven dat de bodem onder het zonnepark 25 jaar met rust wordt gelaten, hetgeen veel goeds doet voor flora en fauna. De recreatieve betekenis van het zonnepark bestaat uit de aansluiting van het schelpenpad op een regionaal recreatief netwerk voor fietsers en voetgangers.	De raad heeft het door reclamante naar voren gebrachte reeds meegewogen bij de ontwerpweigering en is tot de conclusie gekomen dat het project een beperkte bijdrage zal leveren aan de ecologische en recreatieve betekenis en aan de toegankelijkheid van het landschap. Alleen een klein gedeelte van het plangebied toegankelijk worden. De ecologische betekenis ten opzichte van de huidige agrarische functie is niet groot.	Geen wijziging.
M	Met betrekking tot de beoordeling van de erfbeplanting is overwogen dat "*in de aanvraag staat dat te gebruiken struiken in de houtsingel bijvoorbeeld wilgen zijn*". De erfbeplanting zal echter niet bestaan uit wilgen. Dit dient te worden betrokken bij beoordeling van de aanvraag.	Het college en de raad zijn uitgegaan van de stukken zoals deze zijn aangedragen door reclamante. Als het niet de bedoeling is om wilgen te planten, dan zullen het college en de raad dit meenemen in de definitieve besluitvorming.	Het college en de raad zullen bij de definitieve besluitvorming ervan uitgaan dat de erfbeplanting niet zal bestaan uit wilgen.
N	De eindconclusie dat de aanvraag 'matig' scoort op de voorwaarden uit het Beleidskader grootschalige zonnevelden is onjuist.	De zienswijze geeft geen aanleiding dat de beoordeling van de aanvraag aan de hand van het Beleidskader onjuist is. Het is aan reclamante om te onderbouwen waarom zij vindt dat de raad tot een onjuiste ontwerpweigering is gekomen.	Geen wijziging.
O	Het zonnepark past binnen de agrarische functie van het plangebied. De agrarische functie binnen het bestemmingsplan kan derhalve niet worden tegengeworpen.	Het vigerende bestemmingsplan voorziet niet in de mogelijkheid om een zonnepark te realiseren. Dat gebruik past aldus niet binnen de aan de gronden toegekende agrarische bestemming.	Geen wijziging.

P	De gemeente heeft met het Beleidskader grootschalige zonnevelden een door de provincie geaccordeerde visie vastgesteld. Nu de aanvraag voldoet aan die visie, is in beginsel sprake van een goede ruimtelijke ordening in relatie tot de provinciale regelgeving.	De raad is tot het oordeel gekomen dat de aanvraag niet hoog scoort op de punten uit de Beleidskader grootschalige zonnevelden. Bovendien strekt de toetsing aan een goede ruimtelijke ordening niet alleen tot de beoordeling van het Beleidskader grootschalige zonnevelden. Waarom volgens de raad er in dit geval geen sprake is van een goede ruimtelijke ordening is gemotiveerd als onderdeel van de ontwerpweigering van een verklaring van geen bedenkingen.	Geen wijziging.
Q	In de aanvraag hoeft niet te worden gemotiveerd dat er onvoldoende mogelijkheden bestaan in en/of tegen stedelijk gebied voor duurzame energieopwekking. Dit volgt als uit het Beleidskader grootschalige zonnevelden.	Een aanvraag ziet op een specifiek geval. Het toestaan van bebouwing in het buitengebied kan slechts in uitzonderlijke gevallen. Om een specifiek geval toe te staan is het van belang dat voldaan wordt aan het vereiste van nut en noodzaak. In dat kader is het aan de aanvrager om te verduidelijken dat er sprake is van een dergelijk geval, onder meer door te onderbouwen dat er geen mogelijkheden voorhanden zijn voor het project binnen het stedelijk gebied. Dat is in dit geval niet gebeurd en de raad heeft dat in redelijkheid mee kunnen wegen in zijn beoordeling of het aangevraagde project in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.	Geen wijziging.
R	De aanvraag past binnen de ambities die de gemeente Drimmelen heeft gesteld in de verschillende structuurvisies.	De zienswijze maakt niet duidelijk waarom er wel wordt voldaan aan de uitgangspunten uit de structuurvisies. In de motivering bij de ontwerpweigering van de verklaring van geen	Geen wijziging.

		bedenkingen is voldoende onderbouwd waarom de voorliggende aanvraag daarmee *niet* in overeenstemming is.	
S	Het college dient de ontwerpbesluiten alsnog ter inzage te leggen zodat een ieder daartegen een zienswijze kan indienen. Op die manier blijkt of er sprake is van maatschappelijke weerstand of draagvlak tegen een concreet plan.	Uit de besluitvorming die heeft geleid tot de wijziging van het Beleidskader d.d. 28 februari 2019 blijkt dat er sprake is van maatschappelijke weerstand tegen zonneparken in het buitengebied. De raad heeft dit aspect mee mogen wegen bij zijn oordeel of het aangevraagde project (een zonnepark in het buitengebied) in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.	Geen wijziging.
T	Categorische en systematische weigering op grond van de zogenaamde weerstand in zijn algemeenheid kan niet in stand blijven.	Bij de beoordeling van de aanvraag heeft de raad alle aspecten van een goede ruimtelijke ordening afgewogen. Daarbij is onder meer het maatschappelijk draagvlak betrokken. De aanvraag is niet uitsluitend beoordeeld op het bestaan van draagvlak.	Geen wijziging.
U	Er mogen geen harde eisen en termijnen worden gesteld aan bewonersparticipatie.	Bewonersparticipatie is een van de aspecten op basis waarvan de maatschappelijke meerwaarde van de aanvraag is beoordeeld. Naar het oordeel van de raad volgt onvoldoende dat de aanvraag maatschappelijke meerwaarde geeft.	Geen wijziging.
V	De belangen van de ontwikkelaars en de grondeigenaren zijn onvoldoende betrokken bij de belangenafweging. Van een belangenafweging is niet gebleken.	De belangen van de ontwikkelaar en de grondeigenaren zijn betrokken bij de belangenafweging die heeft plaatsgevonden. Daartegen zijn andere belangen afgewogen,	Geen wijziging.

		waaronder het belang van het behoud van de landschappelijke kwaliteiten van de locatie.	

4. NaGa Solar Holding B.V., Zon- en Natuurpark Midden Zwaluwe B.V. en Buitenplaats Groot Swaluwe B.V. tegen de weigering van een zonnepark aan de Vierendeelsweg 4 te Lage Zwaluwe (W2018-0425)

	Reactie	Beoordeling	Wijziging
A	Een ontwerpbesluit tot weigering van de verklaring van geen bedenkingen ontbreekt bij de terinzagelegging, waardoor het onduidelijk is of de raad wel een dergelijk besluit heeft genomen. Daarbij dient de gemeenteraad een oordeel te geven over het bouwplan, niet over een door het college opgesteld voorstel. Ten onrechte is niet de mogelijkheid geboden om zienswijzen tegen een ontwerpbesluit tot weigering van de verklaring van geen bedenkingen in te dienen bij de gemeenteraad.	Op 11 april 2019 heeft de raad besloten om de ontwerpverklaring van geen bedenkingen te weigeren. Daarbij is gemotiveerd dat aanvraag niet in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening. Gedurende de zienswijzetermijn is de mogelijkheid geboden om tegen deze beslissing zienswijzen naar voren te brengen. De ingekomen zienswijzen zijn ter beoordeling voorgelegd aan de raad.	Geen wijziging.
B	De omgevingsvergunningaanvraag is in overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening. Om die reden kan het ontwerpbesluit tot weigering van de verklaring van geen bedenkingen geen stand houden.	In de toelichting op het ontwerpbesluit tot weigering van de verklaring van geen bedenkingen is gemotiveerd waarom de aanvraag niet in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.	Geen wijziging.
C	De omgevingsvergunningaanvraag is getoetst met inachtneming van de beleidswijziging van 28 februari 2019. Deze beleidswijziging, waaronder de opgenomen overgangsregeling, is echter in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en had daarom buiten toepassing moeten worden gelaten, c.q. onverbindend worden verklaard. Het gevolg hiervan is dat de omgevingsvergunningaanvraag ten onrechte niet is getoetst aan het beleidskader zoals dat op 13	Een besluit moet in beginsel worden genomen conform het beleid dat op het beslismoment geldend is. De raad heeft de aanvraag getoetst aan het huidige beleid, inclusief de beleidswijziging van 28 februari 2019. In de motivering bij het besluit tot wijziging van het beleid is aangegeven op welke wijze rekening is gehouden met de belangen van de aanvragers die op grond van het eerdere beleid een aanvraag hebben ingediend.	Geen wijziging.

	september 2018 is vastgesteld. In het bijzonder is bij de beleidswijziging ten onrechte niet gemotiveerd hoe invulling worden gegeven aan de motie van de gemeenteraad van december 2018, geen legitieme redenen genoemd om de aanleg van maximaal 150 hectare zonnevelden terug te schroeven naar 10 hectare, had de verdeling van de beschikbare hectaren voor zonnevelden moeten berusten op vooraf bekendgemaakte heldere criteria en is de opgenomen overgangsregeling in strijd met de beginselen van zorgvuldigheid, motivering en evenredigheid.	Reclamanten behoren niet tot die groep omdat de aanvraag is ingediend op het moment dat er geen beleid was omtrent zonneparken en een aanvraag geweigerd moest worden. In zoverre is de beleidswijziging gunstig voor reclamanten te noemen, omdat er niet zonder meer sprake moet zijn van een weigering. Helaas voor hen is de raad tot het oordeel gekomen dat de aanvraag niet past binnen het beleid zoals dat thans luidt. De zienswijze geeft evenwel geen aanleiding om de beleidswijziging in dit geval buiten toepassing te laten of onverbindend te verklaren.	
D	Op meerdere punten wordt bij beoordeling van de voorwaarden uit het Beleidskader grootschalige zonnevelden met twee maten gemeten ten opzichte van de aanvraag ‘Zonnepark De Bergen’. Hiermee handelt het college in strijd met het gelijkheidsbeginsel.	Evenals de omgevingsvergunningaanvraag ‘Zonnepark De Bergen’ is de voorliggende aanvraag door de raad beoordeeld aan de voorwaarden uit het Beleidskader grootschalige zonnevelden. Dit betreft maatwerk. De raad houdt bij de beoordeling aan de voorwaarden van het Beleidskader rekening met de specifieke kenmerken van een aanvraag. Het aangevraagde project verschilt aanzienlijk van het project ‘De Bergen’. Reclamanten hebben niet gemotiveerd waarom het hier zou gaan om gelijke gevallen. Overigens heeft het college nog geen omgevingsvergunning verleend voor het project ‘De Bergen’.	Geen wijziging.

E	Ten onrechte is bij de motivering op het ontwerpbesluit tot weigering van de verklaring van geen bedenkingen overwogen dat er geen overeenkomst is gesloten tussen de ontwikkelaar en de netbeheerder voor levering van de opgewekte energie aan het bestaande netwerk. De aanvrager heeft een optie gevraagd en verkregen tot een aansluiting.	Bij de zienswijze ontbreekt documentatie waaruit blijkt dat een aansluiting is verkregen.	Geen wijziging.
F	Onder 'kenmerken van de aanvraag' is benoemd dat een oplopend talud van circa 90 centimeter is voorzien. Het talud is echter bij het hernieuwde ontwerp van 24 december 2018 vervangen door een haag met een hoogte van 1 meter.	Alle ingediende stukken die betrekking hebben op de aanvraag zijn ter beoordeling voorgelegd aan de raad. In de motivering bij het definitieve besluit zal opgenomen worden dat het talud is vervangen door een haag.	De tekst van de motivering van het definitieve besluit zal aangepast worden.
G	De situatieschetsen die ter impressie bij het besluit tot weigering van de verklaring van geen bedenkingen zijn opgenomen geven een verkeerd beeld tussen de huidige en aangevraagde situatie.	In de motivering bij de ontwerpweigering zijn tekeningen opgenomen van de toekomstige situatie die door reclamanten zelf zijn verstrekt. Uit hetgeen reclamanten naar voren hebben gebracht, kan niet worden afgeleid dat deze tekeningen een onjuiste weergave van het beoogde project inhouden.	Geen wijziging.
H	Bij beoordeling van de maatschappelijke meerwaarde is ten onrechte het ontwerp van 35 hectare beoordeeld. Hiernaast is in de aanvraag gemotiveerd dat het zonnepark een grote locatiespecifieke meerwaarde geeft en niet leidt tot afname van de openheid van het betrokken landschap.	In de zienswijze – evenals in de aanvraag – is de meerwaarde van de aangevraagde activiteiten ten opzichte van de huidige situatie onderbouwd. Dit heeft de raad betrokken bij zijn afweging of het aangevraagde project in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening. Uit de zienswijze volgt niet dat de beoordeling van de raad onjuist is.	Geen wijziging.
I	In tegenstelling tot in de motivering tot weigering	De raad heeft de landschappelijke inpassing	Geen wijziging.

	van de verklaring van geen bedenkingen is benoemd, wordt het landschap meer toegankelijk. Ook is er sprake van een duidelijke kwaliteitsverbetering van het landschap en ecologische meerwaarde ten opzichte van het bestaande agrarisch gebruik van het plangebied. Realisering van het plan leidt tot ruim 3 hectare aan nieuwe natuur. Deze natuur kan aansluiten op reeds bestaande natuur, waaronder de ecologische verbindingszones/Natuur Netwerk Brabant.	meegewogen in zijn beoordeling. De positieve gevolgen van het project wegen volgens de raad niet op tegen de negatieve gevolgen (onder meer met het oog op de te beschermen waarden van het buitengebied).	
J	De aangevraagde activiteiten leiden niet tot lichtschittering voor de omgeving. Verder worden maatregelen getroffen om de impact van het zonnepark op de omgeving te beperken. Dit is in de ruimtelijke onderbouwing weergegeven.	De impact voor de omgeving als gevolg van de aangevraagde activiteiten wordt niet tegengegaan door de bekleding van inkoop- en omvormerstations. Deze maatregel leidt slechts tot een beperking van de impact van de aangevraagde activiteiten. De stelling van reclamant dat zonnevelden niet schitteren kan niet worden gevolgd. Uit de ruimtelijke onderbouwing volgt niet dat de schittering volledig wordt weggenomen door maatregelen.	Geen wijziging.
K	Anders dan is benoemd in de motivering bij het ontwerpbesluit tot weigering van de verklaring van geen bedenkingen, bevatten de Beleidskader grootschalige zonnevelden en de Verordening ruimte geen voorkeursgebieden, maar uitsluitend gebieden waar de aanleg van zonneparken is uitgesloten. Onder die uitgesloten gebieden valt de onderhavige locatie niet valt. Niet is voor reclamant duidelijk wat wordt bedoeld met de opmerking "*4 zonnevelden*".	Voor zover reclamanten menen dat zonneparken overal buiten de uitgesloten gebieden moeten worden toegestaan, gaan zij uit van een onjuiste lezing van het Beleidskader. In de motivering bij de ontwerpen is onderbouwd waarom het aangevraagde project niet voldoet aan de criteria uit het Beleidskader. Van een vrijbrief voor de ontwikkeling van zonneparken in het buitengebied is allerminst sprake. Bebouwing	Geen wijziging.

		is in beginsel verboden. Slechts voor bijzondere gevallen bestaat er aanleiding om tot een uitzondering op het verbod te komen. Dat is hier niet aan de orde. De zinsnede "*4 zonnevelden*" heeft betrekking op de wijze waarop het zonneveld blijkens de aanvraag is ingedeeld.	
L	De beoordeling met betrekking tot de technische aspecten is onverenigbaar met het Beleidskader grootschalige zonnevelden, alsook in strijd met het gelijkheidsbeginsel en het willekeurverbod. Dit betreft concreet de beoordeling van de locatie omtrent de aspecten aansluitkosten, nabijheid van grote afnemers en nabijheid van (al dan niet toekomstige) windmolens.	De stelling van reclamanten is onjuist. In het Beleidskader grootschalige zonnevelden is hierover als volgt opgenomen (p.15): "*Vanuit technisch oogpunt zijn er 3 aspecten die bepalen of een locatie geschikt is voor een zonnepark, de nabijheid van nationale energie-infrastructuur, de aanwezigheid van grote afnemers of locaties die reeds voorzien zijn van een voldoende zware aansluiting*."	Geen wijziging.
M	Bij beoordeling van de zichtbaarheid van het voorziene hekwerk is miskend dat voor zover dit hekwerk zichtbaar zal zijn, het hekwerk niet zichtbaar zal zijn vanuit de omliggende omgeving. Het hekwerk valt weg binnen de beplanting.	In de stukken die behoren tot de aanvraag volgt niet dat het hekwerk in het geheel niet te zien zal zijn vanuit de omliggende omgeving.	Geen wijziging.
N	Ten onrechte wordt ervan uitgegaan dat uit de aanvraag niet blijkt dat is voldaan aan een aantal algemene voorwaarden die worden gesteld in het Beleidskader grootschalige zonnevelden. Uit de aanvraag (en de ruimtelijke onderbouwing) volgt namelijk dat: - een schapenhek zal worden geplaatst,	Naar aanleiding van de ingediende zienswijzen zal de voorliggende aanvraag opnieuw worden beoordeeld op de door reclamanten genoemde elementen.	Bij de beoordeling van de aanvraag in het kader van de definitieve besluitvorming zal rekening worden gehouden met het door reclamanten genoemde.

	waardoor kleinere fauna makkelijk het hekwerk kunnen passeren. - het zonnepark zal niet zijn te zien vanaf aangrenzende woningen in de directe omgeving; - voorzien is een houtsingel van 3 meter hoog en 5 meter breed, in plaats van een oplopend talud; - de zijdelingse erfgrenzen blijven volledig ingeplant; - het oostelijk perceel begrensd door een struweel oplopend tot 2 meter en door watergangen; - de uitvoering van de landschappelijke inpassing wordt vastgelegd in een anterieure overeenkomst.		
O	De eindconclusie dat de aanvraag 'matig' scoort op de voorwaarden uit het Beleidskader grootschalige zonnevelden is onjuist. De aanvraag voldoet onweerlegbaar aan de leidende principes die in hoofdstuk 2 van het Beleidskader zijn neergelegd.	De zienswijze geeft geen aanleiding dat de beoordeling van de aanvraag aan de hand van het Beleidskader onjuist is. Het is aan reclamanten om te onderbouwen waarom zij vinden dat de raad tot een onjuiste ontwerpweigering is gekomen.	Geen wijziging.
P	Het zonnepark past binnen de agrarische functie van het plangebied. De agrarische functie binnen het bestemmingsplan kan derhalve niet worden tegengeworpen.	Het vigerende bestemmingsplan voorziet niet in de mogelijkheid om een zonnepark te realiseren. Dat gebruik past aldus niet binnen de aan de gronden toegekende agrarische bestemming.	Geen wijziging.

Q	De openheid van het landschap wordt door de aanvraag niet aangetast.	De stelling van reclamanten wordt niet gevolgd. Het zonnepark leidt tot een vermindering van het open karakter van de locatie waar de aangevraagde activiteiten zijn voorzien.	Geen wijziging.
R	De gemeente heeft met het Beleidskader grootschalige zonnevelden een door de provincie geaccordeerde visie vastgesteld. Nu de aanvraag voldoet aan die visie, is in beginsel sprake van een goede ruimtelijke ordening in relatie tot de provinciale regelgeving.	De raad is tot het oordeel gekomen dat de aanvraag matig scoort op de punten uit de Beleidskader grootschalige zonnevelden. Bovendien strekt de toetsing aan een goede ruimtelijke ordening niet alleen tot de beoordeling van het Beleidskader grootschalige zonnevelden. Waarom volgens de raad er in dit geval geen sprake is van een goede ruimtelijke ordening is gemotiveerd als onderdeel van de ontwerpweigering van een verklaring van geen bedenkingen.	Geen wijziging.
S	De aanvraag past binnen de ambities die de gemeente Drimmelen heeft gesteld in de verschillende structuurvisies. In het bijzonder de ambities die in de visie Duurzaamheid 2040 zijn neergelegd.	De zienswijze maakt niet duidelijk waarom er wel wordt voldaan aan de uitgangspunten uit de structuurvisies. In de motivering bij de ontwerpweigering van de verklaring van geen bedenkingen is voldoende onderbouwd waarom de voorliggende aanvraag daarmee *niet* in overeenstemming is.	Geen wijziging.
T	Het college dient de ontwerpbesluiten alsnog ter inzage te leggen zodat een ieder daartegen een zienswijze kan indienen. Op die manier blijkt of er sprake is van maatschappelijke weerstand of draagvlak tegen een concreet plan.	Uit de besluitvorming die heeft geleid tot de wijziging van het Beleidskader d.d. 28 februari 2019 blijkt dat er sprake is van maatschappelijke weerstand tegen zonneparken in het buitengebied. De raad heeft dit aspect mee mogen wegen bij zijn oordeel of het aangevraagde project (een	Geen wijziging.

		zonnepark in het buitengebied) in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.	
U	Categorische en systematische weigering op grond van de zogenaamde weerstand in zijn algemeenheid kan niet in stand blijven.	Bij de beoordeling van de aanvraag heeft de raad alle aspecten van een goede ruimtelijke ordening afgewogen. Daarbij is onder meer het maatschappelijk draagvlak betrokken. De aanvraag is niet uitsluitend beoordeeld op het bestaan van draagvlak.	Geen wijziging.
V	Er mogen geen harde eisen en termijnen worden gesteld aan bewonersparticipatie.	Bewonersparticipatie is een van de aspecten op basis waarvan de maatschappelijke meerwaarde van de aanvraag is beoordeeld. Naar het oordeel van de raad volgt onvoldoende dat de aanvraag maatschappelijke meerwaarde geeft.	Geen wijziging.
W	De belangen van de ontwikkelaars en de grondeigenaren zijn onvoldoende betrokken bij de belangenafweging. Van een belangenafweging is niet gebleken.	De belangen van de ontwikkelaar en de grondeigenaren zijn betrokken bij de belangenafweging die heeft plaatsgevonden. Daartegen zijn andere belangen afgewogen, waaronder het belang van het behoud van de landschappelijke kwaliteiten van de locatie.	Geen wijziging.

5. Vattenfall Duurzame Energie N.V. tegen de weigering van een zonnepark aan de Vierendeelseweg 1 te Lage Zwaluwe (W2018-0599)

	Reactie	Beoordeling	Wijziging
A	In het raadsvoorstel van 11 april 2019 is beschreven dat het Beleidskader grootschalige zonnevelden d.d. 28 februari 2019 slechts ruimte biedt voor uitzonderlijke projecten. Die visie is volledig anders dan in het voorgaande Beleidskader uit september 2018, waarbinnen de aanvraag zou zijn toegestaan. Dit getuigt niet van fair play en is ook in strijd met rechtszekerheid. Ook is niet duidelijk wat wordt verstaan onder een uitzonderlijk project.	In de beleidswijziging van 28 februari 2019 zijn de actuele inzichten van de raad opgenomen. Voor uitzonderlijke projecten, die voldoen aan de voorwaarden uit het Beleidskader, geldt dat deze mogen worden toegelaten. Dit betreft een uitzondering op het verbod ten aanzien van zonneparken in het buitengebied. Dit verbod gold overigens ook onder het eerdere Beleidskader. De criteria aan de hand waarvan wordt beoordeeld of een project uitzonderlijk is, zijn opgenomen in het beleid.	Geen wijziging.
B	Het Beleidskader grootschalige zonnevelden kan niet in strijd zijn met relevant gemeentelijk beleid (zoals structuurvisies). In het Beleidskader is geïncorporeerd dat initiatieven in strijd zijn met de geldende bestemming. Tevens is reeds bij de vaststelling van het Beleidskader afgewogen dat het karakter van het buitengebied veranderd. Wanneer de gemeenteraad geen ontwikkelingen wil toestaan had zij moeten afzien van het Beleidskader, of dit Beleidskader op een andere manier moeten inrichten.	Er geldt een verbod op bebouwing in het buitengebied. Dat volgt uit de Verordening ruimte van de provincie, uit het Beleidskader uit september 2018, uit het gewijzigde Beleidskader uit februari 2019 en uit de verscheidene structuurvisies. In het Beleidskader is opgenomen onder welke omstandigheden een uitzondering op het verbod kan worden toegestaan. Het uitgangspunt blijft evenwel dat bebouwing in het buitengebied moet worden tegengegaan.	Geen wijziging.
C	De inbreuk op het geldende bestemmingsplan is beperkt. Niet valt in te zien waarom het oogsten van energie niet binnen de bestemming 'Agrarisch – 1' valt. Daarbij ziet de aanvraag niet op activiteiten die	Het vigerende bestemmingsplan voorziet niet in de mogelijkheid om een zonnepark te realiseren. Dat gebruik past aldus niet binnen de aan de gronden toegekende agrarische	Geen wijziging.

	wezenlijk verschillen van toegestane activiteiten binnen deze bestemming.	bestemming. Om die reden dient getoetst te worden aan het ruimtelijk beleid. Uit die toetsing volgt volgens de raad dat het voorliggende project niet in overeenstemming is met het beleid.	
E	De advisering van het college van burgemeester en wethouders aan de gemeenteraad voor het nemen van een ontwerpbesluit omtrent de verklaring van geen bedenkingen is op onjuiste en onvolledige informatie gebaseerd. Daarom is er aanleiding om het voornemen tot weigering van de verklaring van geen bedenkingen te heroverwegen.	Niet is gebleken dat het college de raad een onjuist raadsvoorstel heeft toegestuurd. In het kader van de definitieve besluitvorming zal de raad heroverwegen of het aangevraagde project in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening. Daarbij zal de raad de zienswijze van reclamante betrekken.	Geen wijziging.
F	De aanvraag voldoet aan het beleid. De aard en schaal sluiten goed aan op de kern Lage Zwaluwe, de maatschappelijke kosten zijn gering en het park heeft aantoonbaar maatschappelijke meerwaarde en leidt tot een kwaliteitsverbetering van het landschap.	Uit de zienswijze volgt niet dat de beoordeling van de aanvraag aan de hand van het Beleidskader grootschalige zonnevelden door de raad onjuist was.	Geen wijziging.